

Plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder mot diskriminering

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Gymnasieskola

2025

Realgymnasiet Malmö

Plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder mot diskriminering

Huvudmannen ska se till att det en gång per år, för varje särskild verksamhet, upprättas en plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder mot diskriminering. Det övergripande syftet med planen är att förebygga och motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering, och ska vara aktuell i verksamhetens dagliga arbete. Planen ska utformas utifrån verksamhetens behov.

Planen mot kränkande behandling och aktiva åtgärder mot diskriminering omfattar två parallella regelverk och områden med krav på aktiva åtgärder:

- Kränkande behandling regleras i skollagen (2010:800).
- Diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier regleras i diskrimineringslagen (2008:567).

Planen mot kränkande behandling och aktiva åtgärder mot diskriminering ska innehålla:

- Grunduppgifter för vilka verksamhetsformer som omfattas av planen.
- Utvärdering för hur åtgärderna i föregående års plan har genomförts.
- Kartläggning och undersökning av verksamheten för att upptäcka risker för kränkande behandling och diskriminering.
- Rutiner för akuta situationer.
- Redogörelse av hur arbetet med främjande insatser för att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all skolpersonal utformas, hur uppföljning och händelserapportering görs och vem som är ansvarig.
- Redogörelse av arbetet med förebyggande åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever, hur uppföljning och händelserapportering görs och vem som är ansvarig.
- Redogörelse av arbetet med aktiva åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra diskriminering av anställda.

Kartläggning och undersökning kan ske på olika sätt, t.ex. genom enkäter, individuella intervjuer eller gruppintervjuer, arbetsplatsträffar eller andra samtal. Kartläggning och undersökning av aktiva åtgärder mot diskriminering ska ske utifrån samtliga diskrimineringsgrunder och göras på en övergripande nivå för att identifiera de risker/hinder som finns på arbetsplatsen.

Diskrimineringsgrunderna:

1. Kön
2. Könsoverskridande identitet eller uttryck
3. Etnisk tillhörighet
4. Religion eller annan trosuppfattning
5. Funktionshinder
6. Sexuell läggning

7. Ålder

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Gymnasieskola.

Ansvariga för planen

Rektor Anna Hellström. Samtliga medarbetare på skolan ansvarar för att planen mot kränkande behandling och diskriminering är ett levande dokument som efterlevs. Kurator leder arbetet med planen och aktivitetslistan kopplad till denna och uppföljning görs löpande under läsårets gång.

Vår vision

Realgymnasiet Malmö accepterar inte någon form av diskriminering eller annan form av kränkande behandling. Skolan ska präglas av en god arbetsmiljö som främjar varje elevs utveckling och lärande i en demokratisk humanistisk anda. Vi arbetar aktivt för att förhindra diskriminering, trakasserier eller annan form av kränkande behandling. Vår målsättning är att alla som verkar inom skolan ska känna sig trygga och bli bemötta och respekterade för den individ de är. Att främja respekt, trivsel och trygghet på skolan är en förutsättning för att uppfylla skolans kunskapsuppdrag.

Personalen är också överens om att det är en viktig förutsättning att skapa goda relationer med eleverna och att detta möjliggör ett gynnsamt lärande och välbefinnande för eleverna. De finns elever som är i behov av anpassningar och det är skolans uppgift att differentiera undervisningen för alla elever samt möta upp på individnivå vid behov.

Planen gäller från

2025-01-31

Planen gäller till

2026-01-31

Elevernas delaktighet

Följande aktiviteter och åtgärder finns för att främja elevernas delaktighet i planen mot diskriminering och kränkande behandling på Realgymnasiet Malmö:

- **Elevbrevlåda:** Elever kan lämna frågor och synpunkter om saker i skolan. Mentor ansvarar för att delegera ut inkomna synpunkter dit ärendet ska hanteras (ex. klassråd, skolledning eller skyddsombud).
- **Klassrådsprotokoll:** Följs regelbundet upp av elevrådet och elevskyddsombuden vid återkommande gemensamma möten med skolledning, mentor och skyddsombud. Här förs också protokoll vilket återkopplas till klasserna på klassråden.
- **Presentation av planen:** Kurator presenterar planen för samtliga elever under höstterminen och samarbetar med mentor gällande förankring av planen.
- **Pulssamtal:** Sker med elever en gång per läsår för att få en snabb överblick och "puls" på status utifrån nuvarande upplevd trygghet på skolan.

- **Enkätundersökningar:** En gång per kalenderår gör Lärande en nationell kartläggning av trygghet och studiero på samtliga skolor. Realgymnasiet Malmö genomför även en lokal trygghetsenkät för varje klass.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare delges information om planens innehåll samt var planen går att finna (<https://www.realgymnasiet.se/skolor/malmo/skolfakta>). Vårdnadshavare är välkomna att under läsåret inkomma med synpunkter till skolledning gällande planen, dess innehåll samt ev. förbättringsområden.

Personalens delaktighet

Personalen arbetar aktivt med likabehandling såväl inom ramen för sina respektive ämnen och yrkesrollerna på skolan som i det dagliga mötet med eleverna. All personal är delaktig i revideringen av planen inför och under läsåret.

Utvärdering

Beskriv hur föregående års plan har utvärderats

- Enkäter (Lärandes nationella trygghetsenkät samt Realgymnasiet Malmös lokala trygghetsenkät). Gemensam bearbetning i personalgruppen
- Elevhälsomöte (EHM).
- Puls-samtal.
- Trygghetsvandring.
- Klassråd/elevråd/elevskyddsombud.
- Incident- och händelserapportering.

Delaktiga i utvärderingen av föregående års plan

Skolledning, elevhälsa, undervisande personal samt elever.

Resultat och analys av utvärderingen av föregående års plan

Incident- och händelserapportering:

Nedan är statistik för inkomna kränkingsanmälningar, tillbud och olyckor för år 2022, 2023 samt 2024:

	2022	Åtgärdade	2023	Åtgärdade	2024	Åtgärdade
Kränkingsärenden:	6	✓	2	✓	5	✓
Tillbud:	6	✓	7	✓	12	✓
Olycka:	4	✓	4	✓	3	✓

Kränkingsärenden:

Utifrån vår nya strategi, med start ht24, uppföljning och systematik kring anmälningar med samtalstid vid potentiellt kränkande situationer som sedan anmäls om det behövs vidare åtgärder; se ytterligare beskrivning nedan under konflikthantering, är ambitionen att anmälningar ska representera de faktiska fall vi utreder och behöver arbeta med på skolan. De från ht24 är av sådan art att vi behövt arbeta med berörda men också att utredning resulterat i att det hittats strategier eller orsaker som medför att situationen blir hanterbar för inblandande framgent. Tillbud och olyckor rapporteras vidare till Försäkringskassan och arbetsmiljöverket när så ska ske och åtgärder ses över och eventuellt kompletteras i den fysiska arbetsmiljön.

Trygghetsvandring med elevskyddsombud:

Varje läsår under höstterminen genomförs en trygghetsvandring av skolans personal tillsammans med elevskyddsombud, med syftet att undersöka och kartlägga eventuella risker i skolans miljö. Fokus är både på den fysiska miljön samt om det finns faktorer som negativt påverkar elevernas upplevda trygghet på skolan. Utifrån senaste gjord trygghetsvandring framkom inget specifikt från elevskyddsombuden gällande den fysiska miljön eller otrygghetsfaktorer på skolan.

Pulssamtal:

Mentor (med stöd av kurator vid behov) genomför systematiska pulssamtal en gång per läsår med elever för att undersöka och kartlägga den upplevda tryggheten på skolan. Detta arbete förankras sedan med elevhälsoteamet och vid behov även undervisande personal för att gemensamt ta fram och genomföra åtgärder utifrån det som framkommit vid puls-samtalen. Av senast genomförda puls-samtal framgår att minskad studiero samt skolklimatet återkommande lyfts, varefter skolan kommer ha ett fokus på detta arbete under kommande läsår.

Klassråd/elevskyddsombud:

Klassråden tar upp olika aspekter som önskas eller upplevs av eleverna. Dessa tas vidare i möten med elevrådet och elevskyddsombuden där skolledning sitter med. Protokollen synliggörs i lärplattformen och eleverna får återkoppling på önskemål och ett samarbete sker utifrån deras synpunkter. Skolans sätt att levandegöra demokratiprocessen på skolövergripande nivå. Däremot kan frågor komma upp som också berör exempelvis mer specifik undervisning och då hanteras det därefter.

Elevhälsomöte (EHM):

Är ett återkommande forum för personalen, elevhälsa och undervisande, att analysera hela skolans status utifrån ett hälsofrämjande perspektiv. Här synliggör vi risk- och friskfaktorer för att hela skoldagen ska vara hälsofrämjande och främja välbefinnande och ge en tillgänglig undervisning och därmed verka för elevens rätt till utbildning. Utifrån årets EHM, med även skolans medicinska insats närvarande som konsulterande i våra resonemang, kunde vi se att en friskfaktor är att kunna samverka med andra och känna tillhörighet samt att närvaro främjar gemenskap och möjlighet att ta till sig utbildningen. Vi kunde även se att just studiero som främjande faktor sjunkit och ökat som en riskfaktor.

Enkätutvärdering:

Lärandes nationella trygghetsenkät: Resultatet för Realgymnasiet Malmö i Lärandes nationella trygghetsenkät för ht24 visar jämfört med föregående år dels på positiva siffror, dels på utvecklingsområden. I vissa frågor är resultatet oförändrat. I undersökningen skattar elever utifrån ett index från 1–10, varav en hög skattning innebär ett positivt resultat. Resultatet från årets enkät (ht24) visar att en påtaglig majoritet av eleverna inte känner sig rädda för andra elever (8,29) eller för skolans personal (9,06). Andelen elever som känner sig trygga på skolan har ökat sedan föregående mätning, ht23 (7,5) och ht24 (7,72). Realgymnasiet Malmö ligger även över det nationella medelvärdet för Real gällande trygghet (7,63). Vidare har även siffrorna för hur elever bemöter varandra ökat, ht23 (7,1) och ht24 (7,59). Däremot har upplevelsen för hur elever bemöter personal försämrats från ht23 (7,5) till ht24 (6,9). Resultatet visar även en viss minskning gällande elevernas tilltro till skolans personal om någon blir illa behandlad, från ht23 (7,1) till ht24 (6,62). Däremot påvisas en ökning gällande i vilken utsträckning skolans elevhälsa upplevs tillgänglig, från ht23 (4) till ht24 (5,17). Även detta blir ett fortsatt utvecklingsområde i skolans övergripande trygghetsarbete. Att uppleva arbetsro under lektionstid har minskar från ht23 (7,1) till ht24 (5,53). Även resultatet gällande att det blir så stökigt under lektionstid att man som elev har svårt att koncentrera sig har minskat jämfört med föregående år, ht23 (6,5) och ht24 (5,38). Enkäten visar att elevernas generella nöjdhet med sin skola har ökat från ht23 (7,2) till ht 24 (7,45).

Analys av kartläggningen

Vi kan se att vårt pågående arbete har gett effekt. Elevernas totala nöjdhet med och trygghet på skolan har ökat. Detsamma gäller elevernas upplevelse av hur de bemöter varandra och även elevhälsans tillgänglighet. Däremot har elevernas upplevelse av hur de bemöter personal försämrats något och likaså tilltron till personalens agerande vid eventuella incidenter. Vi arbetar systematiskt med våra trivselregler och ser vikten av att fortsätta med detta arbete. Genom att kontinuerligt arbeta med auktoritativt ledarskap och samsyn i gränssättning hos personalen är vår målsättning att våra elevers upplevda studiero ska förbättras. Däremot visar resultatet att upplevelsen av studieron har sjunkit, via enkäter och EHM, ser vi att även detta ska resultera i ett långsiktigt projekt. Utifrån EHM startades även projekt Närvaro och Stämning för att arbeta med dessa främjande delar mer långsiktigt, som nämns i resultatdelen som viktiga friskfaktorer.

En aktivitet som återkommande behöver belysas och implementeras är att det ska råda samsyn och kontinuitet i personalens agerande och gränssättning vid kränkande behandling samt beteende som stör studieron. Det finns en överhängande risk av en förskjutning av gränser gällande vad som är okej att uttrycka eller agera ut, varpå en sådan förskjutning försämrar den upplevda tryggheten och studieron på skolan. Det är viktigt att all personal agerar lika när man markerar mot handlingar som strider mot skolans nolltolerans och ordningsregler. Skolverkets skrift *Trygghet för Lärande* påvisar en risk med juridifiering att man som personal fokuserar på de allvarliga händelserna och inte på alla tendenser. Det ska alltid råda nolltolerans mot kränkande handlingar. Personalen är väl medvetna om sina insatser och arbetar med dess genomförande i den dagliga undervisningen. Att arbeta med auktoritativt ledarskap och en medvetenhet om det sociala mönstret hos eleverna blir viktiga inslag i planering av undervisning och gruppindelning. Detta kommer framför allt att vara ett fokusområde inför att nya årskurser börjar och hur vi på bästa sätt kan skapa välfungerande och trygga klasser.

Arbetet med grupprocesser:

Ett led i det övergripande arbetet med att skapa trygghet på skolan har under ht24 varit att fokusera på att skapa trygga och välfungerande grupper i klasserna. Skolan har nyligen startat upp en ny profilutbildning med EI- och energiprogrammet, vilket har inneburit fler elever på skolan och en förändrad övergripande gruppdynamik. Vi har valt att implementera Susan Wheelans teori om grupprocesser i detta arbete, för att på ett konkret och tydligt sätt kunna kartlägga vilken fas i grupprocessen de olika klasserna befinner sig och utifrån det lägga upp arbetet med respektive klass. Detta är ett pågående arbete som är förankrat hos både undervisande personal, elevhälsan samt eleverna. Allt eftersom höstterminen 2024 fortlöpt har det även blivit tydligt i de ärenden som lyfts i elevhälsoteamet att gruppdynamik och grupprocesser i klasserna innebär en återkommande utmaning på både grupp- och individnivå.

Konflikthantering:

Ett ytterligare led i skolans trygghetsarbete under ht24 har varit att hitta arbetssätt för att hantera och förebygga konflikters eskalering. I detta arbete har skolan tagit avstamp i Hakvoort och Friberg antologi *Konflikthantering i professionellt lärarskap* i vårt arbete med konflikthantering och framtagandet av en medlingsstruktur. I detta arbete har vi valt att fokusera på och tydliggöra

nyckelbegreppen *konflikt* samt *konflikthantering* för att bättre kunna förstå, förebygga samt hantera konflikter mellan våra elever. Realgymnasiet Malmös arbetssätt gällande konflikthantering kan kokas ner och sammanfattas utifrån konfliktpyramidens fyra nivåer. Arbetet är förankrat med all undervisande personal samt skolans elevhälsa. Vi kan se i denna pyramid att vi behöver förstärka del 2 och 3 som handlar om att ge undervisning och stöttning i att lära sig hantera sina egna konflikter.

Närvaroarbetet:

Vi arbetar systematiskt med närvarouppföljning på skolan, som ett led i vårt förebyggande frånvaroarbeta. Mentorerna och kuratorn träffas löpande två gånger i veckan och följer upp frånvarostatistik för samtliga elever. Vid månadsslutet sker en avstämning med rektor/biträdande rektor gällande de elever vars frånvaro kan bli aktuell att rapportera till CSN.

Eleven blir rapporterad till CSN om någon av nedan punkter stämmer överens med elevens frånvaro, giltig som ogiltig. Rapporteringen sker under varje månads första vecka.

- *Omfattande och kontinuerlig*
- *Har ett tydligt mönster*
- *Är återkommande och ej styrks av ett läkarintyg eller sjukskrivning*

Eleven kan bli avrapporterad från CSN om närvaron ökar så pass mycket att det återigen kan betraktas som att eleven studerar på hundraprocent. Avrapporteringen sker innan varje månads utbetalningsdatum om det skett en tydlig förändring. Annars kvarstår rapporteringen. Som ett led i detta arbete lyfter även mentorerna och kuratorn elevärenden med oroande frånvaro månadsvis vid varje EHT-möte. Detta arbetssätt möjliggör att vi dels kan fånga upp enskilda elever med problematisk frånvaro, dels få en helhetsbild av närvaron på hela skolan. Genom att elevhälsan gör detta tillsammans kan även insatser utifrån respektive profession diskuteras och implementeras vid behov och se och analysera orsaker bakom frånvaron för att se vilka övergripande insatser vi kan arbeta med hälsofrämjande.

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

- **Enkäter (*Lärandes nationella trygghetsenkät* samt *Realgymnasiet Malmös lokala trygghetsenkät*):** Kurator tillsammans med elevhälsoteamet.
- **Elevhälsomöte (EHM):** Rektor.
- **Puls-samtal:** Mentor.
- **Trygghetsvandring:** Skyddsombud, mentor och kurator.
- **Klassråd/elevråd/elevskyddsombud:** Mentor och skyddsombud.
- **Händelserapporter:** Rektor.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Kurator samordnar och driver arbetet enligt ansvarsfördelning ovan.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

- Enkäter (*Lärandes nationella trygghetsenkät samt Realgymnasiet Malmös lokala trygghetsenkät*).
- Elevhälsomöte (EHM).
- Puls-samtal.
- Trygghetsvandring.
- Klassråd/elevråd/elevskyddsombud.
- Incident- och händelserapportering.

Områden som berörs i kartläggningen

- Diskriminering (se *Aktiva åtgärder* nedan).
- Kränkande behandling.

Hur eleverna involveras i kartläggningen

- Enkätvar.
- Puls-samtal.
- Klassråd.
- Elevråd.
- Elevskyddsombud.
- Trygghetsvandring.

Hur personalen involveras i kartläggningen

Personal har vid gemensamt mötestillfälle delgivits elevernas enkätvar och har tillsammans reflekterat/analyserat resultaten samt identifiera utvecklingsområden.

Resultat av kartläggningen

I den lokala planen uppdateras resultat löpande. Sammanställning av resultaten publiceras i kommande års plan.

Analys av kartläggningen

I den lokala planen uppdateras våra slutsatser löpande. Sammanställning av analys publiceras i kommande års plan.

Rutiner för akuta situationer

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Rektor: anna.hellstrom@realgymnasiet.se

Biträdande rektor: maria.vesterberg@realgymnasiet.se

Mentor: urban.astrom@realgymnasiet.se

Mentor: tor.andersson@realgymnasiet.se

Kurator: truls.herlin@realgymnasiet.se

Specialpedagog: annalena.johansen@realgymnasiet.se

Skolsköterska: sara.svensson@realgymnasiet.se

Rutin för att förhindra trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling och diskriminering

På Realgymnasiet Malmö ska det råda en kamratlig och god anda som är fri från kränkande uttryck och trakasserier, i linje med de humanistiska och demokratiska värden som den svenska skolans värdegrund är byggd på samt med hänsyn till FN:s Barnkonvention. All personal ansvarar för att skriftligen meddela rektor och representant från elevhälsan som ansvarar för samtalstid (en del av skolans medlingsstruktur) vid misstanke om att kränkning skett. Under samtalstiden ses situationen över och antingen löses genom vår konfliktkhanteringsstruktur eller om vidare åtgärder/utredning behöver ske. Vid fortsatt utredning görs anmälan om eventuell kränkande behandling i top desk av ansvarig för samtalstiden. Incidenten anmäls då till rektor och rektor anmäler till huvudmannen.

Rutin för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

1. Anmäl din upplevelse skriftligen eller muntligen till personal som du har förtroende för - digital länk via skolrummets bubbla "trygghet" eller på blankett för anmälan. Personal anmäler vidare till den som har samtalstid och till rektor.
2. Elever samtalar på samtalstid för att se om ett missförstånd eller händelse kan redas ut. Beroende på ärendets karaktär hanteras din anmälan i annat forum.
3. Utredning/kartläggning startas om det inte går på ett enkelt sätt att reda ut situationen. Representant från elevhälsan samtalar med berörda och tar in deras upplevelser av situationen. Berörda elever kontaktas och vårdnadshavare informeras (förutsatt att eleven är omyndig).
4. Åtgärder sätts in utifrån kartläggning. Berörda får återkoppling och medverkar i åtgärder. Vårdnadshavare informeras (förutsatt att eleven är omyndig).
5. Representant från elevhälsan ansvarar för uppföljning med dig som berörd. Vårdnadshavare informeras (förutsatt att eleven är omyndig).

Rutin för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

1. En elev, anställd eller annan vuxen som upplever att en kollega eller annan vuxen kränker en elev ska omedelbart prata med rektor eller biträdande rektor.
2. Rektor och biträdande rektor utreder tillsammans vad som hänt. De samtalar bl.a. med eleven, vårdnadshavare och personal. Vårdnadshavare informeras när elev är omyndig.
3. Åtgärder planeras.
4. Möte för uppföljning av åtgärder bokas in och genomförs av berörda.

Rutin för uppföljning och händelserapportering

Vid utredning om kränkande behandling görs alltid överenskommelse om uppföljningssamtal. Uppföljningssamtalen kan variera i antal beroende på kränkningens karaktär och andra behov som kan ha kommit fram som föreligger hos elever som berörs.

Rutin för dokumentation

Utsedd representant från elevhälsan ansvarar för att dokumentera all relevant information i ärendet.

Ansvarsförhållande

Den i personalen som får kännedom om en kränkning ansvarar för att underrätta rektor omgående skriftligen. Rektor ansvarar för att initiera och säkerställa utredning, åtgärder och uppföljning.

Främjande insatser

Syftet med skolans främjande arbete är att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all skolpersonal, där alla elever har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Det uppnås när personal och elever både i ord och handling visar respekt för allas lika värde oavsett såväl kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder som andra omständigheter som gäller den enskilde som person. För att främja alla barns och elevers utveckling och lärande, trygghet, studiero och hälsa är värdegrundsarbete med ex. likabehandling, normmedvetenhet, arbetsklimat präglad av samarbete och tillitsfulla relationer samt elevers delaktighet och inflytande i fokus för det främjande arbetet.¹

Områden som berörs av insatsen

- Diskriminering (se *Aktiva åtgärder* nedan)
- Kränkande behandling

Mål: Målet med skolans främjande arbete är att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all personal, där samtliga elever har möjligheter att lära och utvecklas utifrån sina individuella förutsättningar. Syftet är att personal och elever både i ord och handling ska visa respekt för allas lika värde oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både på och utanför lektionstid och det är målinriktat. Det betyder att detta arbete är en viktig del vid planering och genomförande av undervisningen och den undervisningsfria tid som eleverna tillbringar på skolan. Det handlar bl.a om att lärare har samma positiva förväntningar på alla klasser och på alla enskilda elever, hur grupper organiseras så att alla elever kommer till sin rätt och hur lärare och elever bemöter varandra. Det handlar också om att organisera undervisningen så att alla elever utmanas och utvecklas, att eleverna får samtala om vilka värderingar som är viktiga att vårda och att de görs delaktiga i skolans verksamheter.

Insats:

- Lunchstöd finns organiserat för varje skoldag.
- Lärarna har schemalagd mötestid för att lägga in de delar av undervisningen i planen som kan kopplas till de sju diskrimineringsgrunderna. Dessa delar bör vara redan integrerade perspektiv som utan ytterligare insats ska kunna tydliggöras och belysas i den pågående undervisningen under läsåret.
- Vi arbetar ämnesöverskridande för att eleven ska få en så tydlig upplevelse som möjligt kring nyttan av det som lärs ut. Att direkt kunna sätta sin kunskap i relation till sitt eget liv eller sitt framtida arbetsliv skapar meningsfullhet

¹ Skolverket (2019), Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling, sid 16.

- Lärarna ska förmedla till eleverna vad som förväntas av dem och informera om hur betyg sätts samt på vilka grunder. Detta ligger i vår lärprocess som en del av vårt centrala pedagogiska koncept.
- All personal ansvarar för att uppmärksamma alla tendenser som kan uppfattas strida emot en nolltolerans. Personalen på skolan ska alltid föregå med gott exempel både i tal och skrift och uppmärksamma eleverna i vad kränkande behandling och diskriminering är samt följa arbetsgången för när tendenser uppmärksammas.
- Vi ska implementera planen och återgå till denna under läsåret för att eleverna ska kunna känna sig säkra på planens innebörd samt vad som händer om ett ärende anmäls. Planen aktualiseras för eleverna en gång per termin av mentor och kurator.
- Skolsköterskan erbjuder hälsosamtal till samtliga elever i årskurs 1 och där får eleverna även möjlighet att prata om sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Eleverna kan också få besök av utomstående föreläsare från bl.a. RFSU.
- Introduktionssamtal med vårdnadshavare och elev sker innan skolstart i åk 1 och leds av elevens mentor. Kontinuerliga individuella mentorssamtal följer sedan under läsåret. På mentorstid lyfts och diskuteras bl.a. elevdemokrati och ordningsregler på skolan.
- Elever och vårdnadshavare erbjuds utvecklingssamtal vid två tillfällen per läsår och vårdnadshavare bjuds in för att följa upp elevens studier och lärmiljö.
- Om någon elev säger eller visar att hen har svårigheter kopplat till sitt lärande eller om någon i personalgruppen noterar en sådan svårighet för en elev följer man som anställd rutinen för elev i behov av stöd.
- Lärarna gör medvetna litteraturval, materialval och val av föreläsare där jämställdhet är ett perspektiv i urvalet.
- Profillärare analyserar branschen - hur ser det ut ur jämställdhetsperspektiv? Vilka eventuella utmaningar kan man möta utifrån detta perspektiv.
- Lärarna använder sig av anonyma rättningar och säkerställer likhet i bedömning i jämförelse av anonyma och icke anonyma rättningar.
- Lärarna på skolan arbetar med sambedömning lokalt samt över orterna i syfte att öka likvärdigheten i bedömning och betygsättning.
- Fortsätta att följa framtagna plan för projektet sexualitet, samtycke och sexuella relationer.
- Återkommande återkoppling av aktuella elevärenden från EHT till berörda lärare efter EHT-möte.
- Eleverna har varje skoldag möjlighet att få lunchstöd av personal på skolan.
- Utveckla och implementera skolans arbete med ANDT(S).
- Utveckla och implementera skolans arbete med internet, källkritik och sociala medier.

Ämnesspecifika insatser:

Nedan har samtliga lärare fått i uppdrag att redogöra för sina respektive ämnesspecifika insatser:

- **Svenskakurserna 1–3:** I kurserna ingår ett moment med språksociologi - specifikt hur språk kan användas för att inkludera eller exkludera andra. Här pratar vi bl.a. om hur svordomar används samt hur språket på annat sätt används för att beteckna normer. I litteraturval ska val enligt ämnesplan utgöras av "litteratur från olika tider och kulturer, författade av både kvinnor och män". I kurserna kommer vi även diskutera och tala om våra fem minoritetsspråk; varför är de idag att betrakta (officiellt) som minoritetsspråk? I genomgången av litteraturens epoker kommer fokus under delar av litteraturhistorien att ligga på olikheter mellan manliga och kvinnliga samt könöverskridande författare och deras villkor under olika perioder. Vi kommer också att beröra litteratur från olika delar av världen även om fokus i stort ligger på europeisk litteratur. I kurserna arbetar vi också med språkhistoria att ta upp vem i samhället som haft makt att påverka språket, i litteraturmoment talas om olika ämnen, som t.ex. jämställdhet, moral och olika tiders kultur. Vi lyfter även hur digitala medier påverkar språkbruket. Frågor om integritet vid publicering på internet. Elever skriver referat om texter som handlar om sociala medier, vi har också diskussioner i samband med böcker som läses gemensamt. Eleverna håller också argumenterande tal om sociala medier. Vidare läser vi böcker med tema övervakning, mänskliga rättigheter, kontroll (1984, Kallocain, Tjänarinnans berättelse).
- **Engelskakurserna 5–6:** I kurserna kommer det att bearbetas teman som grupptryck, mobbning och hur vi uppför oss mot varandra. Vi arbetar också mycket med samarbete och diskussioner i klassrummet varje lektion för att skapa relationer och trygghet. I bildval och litteraturval utgör normkritik en urvalsdela. Film från andra kontinenter än Europa och Nordamerika används i undervisningen, även med inslag av andra språk än engelska. Kurserna kommer även beröra olika länder, kulturer och religioner, samt ett avsnitt om sexualitet, samtycke och relationer utifrån elevernas önskemål av ämnen. Även här arbetar vi mycket med samarbete och diskussioner. Läsåret 24/25 valde eleverna att arbeta med området society and tech som berör sociala medier och teknologi i allmänhet. Även problematisering av sociala digitala fenomen, typ incel.
- **Religionskunskap 1:** I kursen diskuterar vi frågor kring sexualitet och normer i relation till olika religiösa tolkningar och extremism. Detta lyfts genom berättelser från olika religioner som t.ex. progressiv och konservativ kristendom, judendom och islam. Vi diskuterar även religion utifrån ett jämställdhetsperspektiv med fokus på traditioner och tolkningsföreträde. Undervisningen har ett brett urval av tolkningar som representeras från t.ex. fundamentalism till hbtq-teologi.
- **Historiakurserna 1a1–1a2:** I kurserna belyser vi övergrepp på människor med olika etnisk, sexuell och religiös bakgrund i olika folkmord, i huvudsak under förintelsen. Vi diskuterar också framväxten av mänskliga och medborgerliga rättigheter samt mot vilken bakgrund denna framväxt kan förstås. Vi belyser och diskuterar vilken historia som fått fokus och varför, samt övar på olika sätt att belysa och diskutera normer kring kön och genus i olika tider/samhällen. Vi har ett brett urval av mäns och kvinnors betydelse för olika skeenden i historien och belyser även händelser och personer från olika delar av världen. Kurserna problematiserar rasismens historia med särskilt fokus på kolonialismen i Afrika och Asien. De historiska exemplen diskuteras i relation till mänskliga rättigheter och människosyn och har en nutidskoppling (dvs. vilka

konsekvenser har den här historien fått idag i t.ex. olika diskrimineringsfrågor?). Vi belyser också övergrepp på människor med olika etnisk, sexuell och religiös bakgrund i olika folkmord, i huvudsak under förintelsen och andra världskriget.

- **Samhällskunskapskurserna 1a1–1a2:** I kurserna diskuterar vi de svenska grundlagarna och på vilka grunder våra medborgerliga rättigheter vilar på. Vi går också igenom de mänskliga rättigheterna och folkrätten, särskilt i relation till samtida konflikter och samarbetsprojekt i omvärlden. Vi belyser och diskuterar även vilka förutsättningar olika grupper i samhället har och haft i historien, samt deras möjligheter att påverka och utöva inflytande över sina levnadsförhållanden. Vi diskuterar sociala mediers roll i samhället utifrån olika perspektiv som t.ex. yttrandefrihet, kommunikations- och medieplattform – med dess risker och förtjänster.
- **Entreprenörskap:** Kursen belyser mäns och kvinnors roll i den svenska företagshistorien samt diskuterar olika hållbarhetsfrågor (t.ex. social hållbarhet) och de normer som kan kopplas till detta fält. Vi diskuterar även normer kring genus i momentet gruppsykologi.
- **Matematikkurserna 1a–2a–3c:** I kurserna används uppgiftsexempel med namn som representerar olika kön, etniciteter och kulturer. Kurserna lyfter matematisk historia kring kvinnor i det matematiska fältet och de historiska och samtida utmaningar som kvinnor inom matematiken ställts inför. I kurserna får eleverna arbeta med matematiska problem som belyser orättvisor och sociala frågor i samhället, t.ex. lönedifferenser mellan män och kvinnor, pensionsojämlighet mellan könen baserat på frågan om VAB.
- **Naturkunskap:** Kursen ger eleverna föreläsningar/lektioner om HBTQIA+ - frågor. Eleverna kommer även i seminarieform få diskutera könstillhörigheter och genus, vilket kommer ingå som ett delmoment i sexualundervisningen. Utöver det kommer de elever som känner sig obekväma med att diskutera frågor relaterade till sexualitet, samtycke och relationer få välja en långfilm från ett mindre bibliotek med relevanta filmer att titta på som på ett trovärdigt och nyanserat sätt tar upp frågor kring könstillhörighet och alla människors lika värde. I kursen kommer även frågor kring mänskliga rättigheter diskuteras och varför allas lika värde är så viktigt, oavsett etnisk tillhörighet, religion eller funktionsvariation. Inom momentet som behandlar naturvetenskaplig arbetsmetod kommer även diskussioner äga rum kring varför juridiska män är så överrepresenterad inom STEM. Under kursens gång kommer vikten av att använda ett så inkluderande språk som möjligt att beaktas i undervisningen.
- **Biologi:** I kursen får eleverna medverka i diskussioner om varför evolution anses vara kontroversiellt. De kommer då diskutera kring religion och vilket inflytande den har i samhället, samt arbeta fram förslag på hur vetenskap och religion kan samexistera. Vikten av diversitet bland individerna kommer även att få särskilt fokus inom evolutionsavsnittet, eftersom en stor genetisk variation är ett framgångsrecept för avkomman. Att använda ett så inkluderande språk som möjligt kommer även att beaktas i undervisningen, samt uppmärksammas i för ämnet relevant litteratur.

- **Djurens Biologi:** I kursen läggs stor vikt vid att använda ett så inkluderande språk som möjligt i undervisningen. Språkbruket uppmärksammas i för ämnet relevant litteratur. Under momentet som handlar om anatomi och fysiologi diskuteras skillnaden mellan kön, genus och sexualitet, exempel inom både människovärlden och djurvärlden lyfts fram. Under momentet systematik och etologi diskuteras evolution på samma vis som i Biologin.
- **Marken och växternas biologi:** I kursen kommer ett så inkluderande språk som möjligt användas i undervisningen, samt uppmärksammas i för ämnet relevant litteratur.
- **Aktivitetsledarskap (djur):** I kursen diskuterar vi synen på fördomar som baseras på könstillhörighet, genus och människovärden samt etnicitet. Vi diskuterar vikten av hur en god chef/ledare kan inkludera alla oavsett bakgrund och kring de sju diskrimineringsgrunderna. Genom bl.a. brainstorming får eleverna ge förslag på hur man bör vara som en god chef/ledare.
- **Naturturism:** I profilämnet jobbar vi med olika typer av aktiviteter och arrangemang och pratar då om inkludering och hur vi gör för att ge alla möjligheter att delta trots olika förutsättningar. Vi pratar även om de sju diskrimineringsgrunderna i kontakt med kunder (och mellan kunder), vad de innebär och hur man kan agera när det upptäcks. Viss uppmärksamhet kommer också ges åt hur könsfördelningen ser ut hos aktiva entreprenörer inom branschen. Sociala medier såsom youtube, instagram, facebook, snapchat och tiktok m.fl. lyfts från ett entreprenöriellt sammanhang och marknadsföring via dessa problematiseras och diskuteras.
- **Kommunikation:** I kursen pratar vi om hur man kan agera för tydlighet i sitt kroppsspråk och att uttrycka sig för att *inkludera* samtliga i gruppen genom ett korrekt neutralt språkbruk. Sociala medier såsom youtube, instagram, facebook, snapchat och tiktok m.fl. lyfts från ett entreprenöriellt sammanhang och marknadsföring via dessa problematiseras och diskuteras. Det diskuteras även kring målgruppsanpassningar m.m.
- **Service och Bemötande:** I kursen behandlas kulturella skillnader i kommunikationsmönster samt ett yrkesmässigt hänsynstagande till kunden/gästens integritet, där även föredragna pronomen och vikten av tilltalsnamn beaktas. Viss vikt läggs också på könsmonster i hur kundgrupper tilltalas samt hur fördomar påverkar hur tilltal sker. Samtliga delar sker som en fortsättning till den tidigare nämnda kursen Kommunikation. Sociala medier såsom youtube, instagram, facebook, snapchat och tiktok m.fl. lyfts från ett entreprenöriellt sammanhang och marknadsföring via dessa problematiseras och diskuteras.
- **Djurvård och sällskapsdjur:** I profilämnet diskuteras bl.a. hur man anpassar bemötande av kunder, besökare och djurägare utifrån eventuella funktionsnedsättningar, ålder, etnicitet, religion och kön. Vi tränar även dagligen på att samarbeta i djurrummen i det praktiska arbetet, vilket är tänkt att försöka främja elevernas syn på skillnader och likheter mellan varandra. Vi diskuterar även etik ur olika synvinklar och hur man uttrycker sig i tal och skrift samt hur vi kan hjälpa varandra på bästa sätt med hänsyn till varandras bakgrund och egenskaper. Dessutom arbetar vi med kopplingen till

biologin på liknande sätt som görs i kursen Djurens biologi. Vi använder oss av relevanta källor inom olika djurhållnings lagar och regler som ex. Jordbruksverket, Gård och Djurhälsa, Evedencia och SVA. Vi kan använda oss av ZOORFs utbildningsmaterial. Youtube kan med används för att se relevanta videoklipp på djur, beteende & träning, föreläsningar och information. Hur vi använder sociala medier i undervisningen. Vi följer flera sidor tex Jordbruksverket, Naturskyddsföreningen, Djuretologen, SLU m.m. på Facebook och Instagram, när det kommer nyheter och annat spännande så tar vi upp det i undervisningen, blir en bra diskussion. Vi brukar även lyssna på poddar och arbeta utifrån det materialet. När eleverna själva hittar fakta som de tycker är intressant så pratar vi om var källan kommer ifrån, känd organisation, myndighet, veterinär eller privatperson. Filmklipp om tex djurträning, berikning från Youtube använder vi regelbundet.

- **Häst:** I profilämnet berörs jämställdhet och makt. Under etikmomentet diskuteras etiska synsätt på hästar och träning av häst utifrån olika perspektiv. Vi använder relevanta källor såsom läromedel och betrodda hemsidor ex. HästSverige och Svenska Ridsportförbundet. Diskuterar olika källors trovärdighet. Diskuterar olika innehåll i sociala medier såsom "fake news", trovärdighet och hur rykten kan spridas.
- **Djurvård och djursjukvård:** I profilämnet används en bredd av exempel på djurägare vid arbete med "fall" t.ex. inkl. fiktiva namn med "utländskt" klingande namn samt både hetero- och homosexuella par som en självklarhet. Dessutom används könsneutrala namn och diskussion kring fördomar tas upp. Vi diskuterar även hur man bemöter kunder på ett bra sätt, inkl. utifrån de sju diskrimineringsgrunderna och intersektionalitet och hur man rent praktiskt t.ex. bör ta hänsyn och bemöta någon med funktionsvariation eller annan etnicitet eller religion. Under etikmomentet diskuteras etiska synsätt på djur och djursjukvård utifrån olika perspektiv. Slutligen diskuteras även djursjukvården som bransch utifrån jämställdhetsperspektiv och detta problematiseras.
- **Hund:** I kursen kommer vi att diskutera hur olika religionsbakgrund, etnicitet eller kulturella kopplingar kan påverka synen på och hanteringen av hundar; vilka fördomar man kan möta i sammanhanget, inte minst vad gäller könstillhörighet kopplat till förväntad hundsyn; hur olika aktiviteter eventuellt kan anpassas för att vara mer inkluderande. Etik är ett ständigt inslag som återkopplas i allt från träningsmoment till de teoretiska delarna. Vi har även fall i vilka pratar om där kunder bemöter personal illa och hur man ska hantera detta. Vi pratar mycket om att inte döma efter kläder kön, sexualitet m.m.
- **EI- och energi:** I profilämnet anpassas praktiska moment efter elevers behov så att alla får möjlighet att delta oavsett individuella förutsättning. Samma gäller vid de teoretiska momenten. Även reflektioner och diskussioner om könsfördelning inom branschen utgör en del av kursen. Vi diskuterar även hur sociala medier i stor utsträckning styrs av algoritmer och artificiell intelligens (AI), som avgör vilket innehåll användare ser och hur information sprids. Dessa algoritmer påverkas i sin tur av skaparna bakom dem, vilket kan leda till att vissa åsikter och perspektiv får större genomslag än andra. Detta

har en betydande inverkan på användarnas uppfattningar, beteenden och samhällsdebatter. Genom att öka medvetenheten om hur algoritmer formas av sina skapare och hur detta påverkar sociala medier kan vi arbeta för en mer nyanserad och rättvis digital miljö där olika perspektiv får utrymme och där användare kan fatta mer informerade beslut.

- **Idrott och hälsa:** I kursen belyser vi olika sätt normer rörande fysisk aktivitet och kön, etnicitet samt socioekonomisk bakgrund påverkar och styr val av och möjlighet till att utöva fysisk aktivitet och friluftsliv. I samband med detta diskuteras konsekvenser av kroppsideal inom olika idrotts- och träningsverksamheter. Undervisningen behandlar också andra frågor om etik och moral i relation till idrottsutövande. Vi diskuterar sociala medier ur ett hälsoperspektiv. Vi jobbar med sambandet mellan sociala medier och stillasittande, sömnvanor och utseendenormer samt hur detta kan påverka hälsan.
- **Naturbruk:** I kursen arbetar vi med hur olika branscher ser ut utifrån kön, jämställdhet och fysiska förutsättningar. Vi tittar också på hur det har sett ut ur ett historiskt perspektiv. Vi pratar mycket om vår arbetsmiljö både i skolan och på APL, vårt bemötande, hur vi förhåller oss till varandra och allas lika värde. Vi tittar på olika naturbruksprodukter, var de kommer ifrån och om de mest hållbara produkterna är tillgängliga för alla ur ett ekonomiskt perspektiv.

Uppföljning: Löpande vid gemensamma mötestider under kalenderåret 2025.

Tidsplan: Läsåret 2025/2026.

Ansvarig: Skolledning, elevhälsoteamet samt undervisande personal.

Förebyggande åtgärder

Syftet med det förebyggande arbetet är att avvärja risker. Som grund för arbetet ligger regelbundna kartläggningar av de risker för diskriminering och kränkande behandling som finns i den egna verksamheten. Arbetssättet kan också användas bredare för att avvärja andra risker såsom användning av droger, ohälsa eller andra problem som skolan befarar. Målet är att genomföra förebyggande insatser med utgångspunkt i den egna verksamhetens identifierade styrkor och svagheter. Det förebyggande arbetet är en del av skolans systematiska kvalitetsarbete och ska involvera alla.²

Områden som berörs av åtgärderna

- Diskriminering (se *Aktiva åtgärder* nedan).
- Kränkande behandling.

Mål: Minska elevernas upplevelse av att det finns elever som är utsatta på skolan samt att det finns elever som i någon utsträckning behandlar andra elever illa på skolan. Att öka den generella tryggheten på skolan.

Åtgärd:

- Skapa samvaroregler där regler om hur man agerar om någon är taskig mot någon lyfts och skapas. Eleverna visas kartläggning på skolnivå och utifrån det skapar samvaroregler.
- Adaptivt ledarskap samt gemensamt agerande vid alla tendenser av kränkande behandling och/eller diskriminering för att uppnå att skolan ska motverka alla tendenser till kränkningar. I denna samsyn undervisas eleverna i vad ett kränkande beteende kan vara och hur man bör agera.
- Tydliggöra rutinen för anmälan av kränkande behandling och diskriminering.
- Mentor och kurator aktualiserar och implementerar denna plan på mentorstid för eleverna.
- Elevskyddsombud informerar tillsammans med skyddsombud eleverna om denna plan och hur vi agerar om någon känner sig utsatt.
- I det systematiska kvalitetsarbetet pågår arbete med trygghet, skolkultur genom inkludering i undervisning.
- Regelbundet under året lyfts planen i kollegiet och planen uppdateras och justeras utifrån vad undervisningen och verksamheten aktualiserar.

² Skolverket (2019), Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling, sid 52.

- Genomförande av en trygghetsrond tillsammans med elever för att ta reda på mer om upplevd trygghet och därefter vidta nödvändiga åtgärder om behov framkommer.
- I puls-samtal ta reda på var och när och hur det som eleverna upplevs som vara taskigt sker.
- APL-samordnare arbetar med att förankra planen med APL-handledare samt säkrar att planen följs på APL-platserna. APL-samordnare är även ansvariga för att eleverna vet hur de ska gå till väga om de känner sig kränkta, diskriminerade eller otrygga utanför skolans lokaler.
- EHM har implementerats. Fokus ligger här på att utveckla samverkan och informationsflödet mellan elevhälsa och den pedagogiska personalen samt att i högre grad arbeta främjande och förebyggande.

Uppföljning: Löpande vid gemensamma mötestider under kalenderåret 2025.

Tidsplan: Läsåret 2025/2026.

Ansvarig: Skolledning, elevhälsoteamet samt undervisande personal.

Aktiva åtgärder mot diskriminering

Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Varje enskild verksamhet ska arbeta med aktiva åtgärder enligt lagens krav.

Arbetet med aktiva åtgärder ska ske i samverkan med elever och anställda inom verksamheterna i fyra steg genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3

Aktiva åtgärder mot diskriminering för anställda

Arbetsgivarens arbete med aktiva åtgärder för anställda ska ske inom fem områden:

1. Arbetsförhållanden
2. Bestämmelser och praxis om löner och andra anställningsvillkor
3. Rekrytering och befordran
4. Utbildning och övrig kompetensutveckling
5. Möjligheter att förena förvärvsarbete med föräldraskap

Områden som berörs av åtgärderna

- Diskriminering

Mål: Arbetsförhållanden, lönesättning, kompetensutveckling och befordran utgår från de riktlinjer huvudmannen har. För likvärdiga tjänster och arbetsvillkor ska vara villkoren vara likvärdiga. Rekrytering sker kompetensbaserat och arbetsgivaren medverkar i att finna lösningar för individer för att förhindra sjukskrivningar och för att hitta balans mellan arbete och fritid/familj.

Åtgärd: Roller med chefsansvar grundar beslut på befintliga riktlinjer och på ansvaret för att medverka i arbetet att motverka eventuella risker för sjukskrivningar och för att underlätta att kombinera förvärvsarbete med föräldraskap. Vi arbetar med kompetensbaserad rekrytering.

Uppföljning: Medarbetarundersökningar, medarbetarsamtal och arbete med resultat av dessa analyseras och vi skapar handlingsplaner som följs upp under året.

Tidsplan: Under hösten görs medarbetarundersökning och medarbetarsamtal som genererar analys och åtgärder som formuleras i en handlingsplan via Stratsys och där finns då en checklista som arbetas med och återkommande lyfts på APT. Under vårterminen görs även en undersökning av GPTW som också analyseras och sedan skapas åtgärder på.

Ansvarig: Rektor och biträdande rektor.

Aktiva åtgärder mot diskriminering för barn elever och studerande

Utbildningssamordnarens arbete med aktiva åtgärder för barn, elever och studerande ska ske inom fem områden:

1. Antagnings- och rekryteringsförfarande
2. Undervisningsformer och organisering av utbildningen
3. Examinationer och bedömningar av studenternas prestationer
4. Studiemiljö
5. Möjligheter att förena studier med föräldraskap

Områden som berörs av åtgärderna

- Diskriminering

Mål: Alla elever tas emot på skolan utifrån sakliga grunder och möjligheter och undervisningen utformas utifrån elevernas behov. Bedömning sker utifrån förutbestämda nationella kriterier och lärmiljön behöver fungera för respektive individ. Om en elev även är förälder följs riktlinjer för detta och skolan medverkar i att hitta lösningar för att möjliggöra detta.

Åtgärd: Antagning sker externt via tydligt system. Efter att skolan tar över antagningen skapar skolan ett kösystem där platser erbjuds i linje med denna kö. Att antas senare under terminen ser skolan över möjligheten att tillgodogöra sig utbildningen och möjliggöra utbildning för eleven innan beslut. Skolan erhåller överlämning från tidigare skola om elevers behov och dessa styr utformning av undervisning och studie- samt lärmiljö. Lärare rättar anonymt för att säkerställa likvärdig rättning och bedömning. Vi har en mall för omdömen för att säkerställa att rätt saker tas med i bedömningen.

Uppföljning: Löpande under året följs omdömen upp i prognoser. Löpande under året följs elevers resultat upp och elever med resultat efter planering följer vi även upp hur deras behov möts och utvecklar arbetet.

Tidsplan: Återkommande på elevhälsomöten.

Ansvarig: Rektor.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev eller en medarbetare sämre än andra och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att någon missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev eller medarbetare på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om ex. alla serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en persons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bl.a. vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av t.ex. "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att den utsatte känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ex:

- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen.
- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans.
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där.
- Thomas, som är mörkhyad, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa".
- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt.
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp.

Lärande

- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar "Din pappa är jävla CP."
- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb".
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något.
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande. Ex:

- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en persons värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier. Både medarbetare och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling. Ex:

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Befogad tillrättavisning

En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven i fråga kan uppleva den som kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, ex. som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Ex:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej".

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsöverskridande identitet eller uttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala". Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Ex:

- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och i stället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter. Ex:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp.
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria A i betyg, då svenska inte är hennes modersmål.

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som t.ex. buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför. Ex:

- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen.
- "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning.

Funktionsnedsättning

Lärande

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Ex:

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp.
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!"

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Ex:

- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans.

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, t.ex. om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen. Ex:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta.

Länkar som stöd

Kränkande behandling

[Skollag \(2010:800\) Svensk författningssamling 2010:2010:800 t.o.m. SFS 2021:452 - Riksdagen](#)

[Förordning \(2006:1083\) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling Svensk författningssamling 2006:2006:1083 t.o.m. SFS 2016:1011 - Riksdagen](#)

[Åtgärder mot kränkande behandling - Skolverket](#)

[Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar - Skolverket](#)

Aktiva åtgärder

[Diskrimineringslag \(2008:567\) Svensk författningssamling 2008:2008:567 t.o.m. SFS 2017:1128 - Riksdagen](#)

[Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering | DO](#)

[Aktiva åtgärder mot diskriminering - checklista | DO](#)